

Saksframlegg

Saksgang:

Styre	Møtedato
Styret Helse Sør-Øst RHF	7. mars 2024

Sak 017-2024

Virksomhetsrapport per januar 2024

Forslag til vedtak:

Styret tar virksomhetsrapport per januar 2024 til etterretning.

Hamar, 29. februar 2024

Terje Rootwelt
administrerende direktør

1 Hva saken gjelder

Saken presenterer virksomhetsrapport for januar 2024.

2 Hovedpunkter og vurdering av handlingsalternativer

Målekort januar

Målekort Helse Sør-Øst - januar 2024		Hittil i år		Måloppnåelse	Året	
		Faktisk	Mål		Estimat	Mål
Kvalitet	Ventetid - somatikk	77,6	75,4			75,4
	Ventetid - VOP	59,4	52,0			52,0
	Ventetid - BUP	51,8	49,4			49,4
	Ventetid - TSB	35,4	31,6			31,6
	Andel kontakter innen planlagt tid	86,3 %	95 %			95 %
	Korridorpasienter somatikk	2,6 %	0 %			0 %
	Pakkeforløp kreft -andel behandlet innen standard forløpstid - alle behandlingsformer	60 %	70 %			70 %
	Andel polikliniske konsultasjoner via video/telefoni	12,8 %	11,4 %			15 %
	Styrke PHV og TSB	Andel pasienter i pasientforløp med utarbeidet behandlingsplan	Ikke data	80 %		
Logistiktjenester	Leveransepresisjon HSØ Forsyningssenter	97,6 %	97 %			97 %
Aktivitet	ISF-poeng døgn, dag og poliklinikk sørge-for-ansvaret - somatikk	81 848	82 513		934 711	934 710
Bemanning	Brutto månedsverk	67 301	66 276		67 159	67 138
	Sykefravær (forrige måned)	8,5 %				
Økonomi	Resultat (tall i 1 000 kr)	49 102	131 549		1 462 000	1 462 000
	Resultat eksklusive gevinst/tap (tall i 1 000 kr)	49 115			1 462 000	

Andel avviste henvisninger ved poliklinikkene	Hittil i år		Måloppnåelse	Året	
	Faktisk	Mål		Estimat	Mål
BUP	18,2 %	20 %			20 %
VOP	34,1 %	20 %			20 %

Styrke PHV og TSB	Ventetid			Styrke PHV	Liggedøgn				Polikliniske opphold			
	HiÅ 2024	Mål	Mål-oppnåelse		HiÅ 2023	HiÅ 2024	Endring i %	Mål-oppnåelse	HiÅ 2023	HiÅ 2024	Endring i %	Mål-oppnåelse
VOP	59,4	52,0		VOP	47 791	56 080	17,3 %		88 339	87 945	-0,4 %	
BUP	51,8	49,4		BUP	5 384	4 587	-14,8 %		46 452	44 761	-3,6 %	
TSB	35,4	31,6		Psykisk helsevern	53 175	60 667	14,1 %		134 791	132 706	-1,5 %	

Målekort Sykehuspartner HF

Sykehuspartner HF		januar 2024		Denne periode		Mål-oppnåelse	Året	
Område	KPI	Faktisk	Mål	Estimat	Mål			
Sikker og stabil drift	Tilgjengelighet for tjenester	99,99 %	99,95 %		99,95 %	99,95 %		
	Økt andel timer fra interne ressurser som benyttes til endring og utvikling	0,80 %	> 0%		>0 %	>0 %		
	Leveransepresisjon	63 %	70,0 %		70,0 %	70,0 %		
	Tilfredshet med Brukerservice	5,3	5,0		5,0	5,0		
Økonomi	Økonomisk resultat	8 MNOK	11 MNOK		85 MNOK	85 MNOK		
	Investeringer	97 MNOK	206 MNOK		2046 MNOK	2021 MNOK		
Organisasjon og utvikling	Andel egne ansatte	85,9 %	81,0 %		81,0 %	81,0 %		
	Brutto månedsværk	1908	1951		2022	2022		
	Sykefravær ('Faktisk' er tall for des. 2023)	7,7 %	6,0 %		6,0 %	6,0 %		

Kvalitet og pasientsikkerhet

Helse Sør-Øst RHF arbeider kontinuerlig med innsatsområdene i delstrategi for kvalitet og pasientsikkerhet med særlig fokus på sammenhengen mellom arbeidsmiljø og pasientsikkerhet. I lys av dette ble det i 2023 utviklet et regionalt innføringskurs i HMS, pasientsikkerhet og kvalitetsforbedring. I kurset gjennomgås blant annet hvordan ansatte kan bidra til å forebygge utilsiktede hendelser og betydningen av god kommunikasjon og psykologisk trygghet for å skape en åpenhetskultur. Emnene er belyst gjennom praktiske eksempler fra drift og pasientbehandling. Kurset er gjort tilgjengelig i Læringsportalen, og helseforetakene arbeider nå med å implementere kurset inn i sine lokale planer for opplæring.

Ventetider og fristbrudd

I januar var gjennomsnittlig ventetid for pasienter som har fått helsehjelpen påstartet, samlet for alle tjenesteområder på 74 dager i foretaksgruppen inkludert de private ideelle sykehusene. Innen somatikk var gjennomsnittlig ventetid for pasienter som har fått helsehjelpen påstartet for foretaksgruppen inkludert de private ideelle sykehusene 77 dager. Innen VOP var ventetiden 58 dager og innen BUP var ventetiden 52 dager. Innen TSB var ventetiden 33 dager.

Ventetiden innen somatikk er økt fra forrige måned, og nivået er fortsatt bekymringsfullt høyt. Årsakene er blant annet et høyt antall nyhenviste pasienter i kombinasjon med kapasitetsutfordringer i en del poliklinikker.

Ventetidene innen VOP, BUP og TSB har økt med henholdsvis fire dager (VOP), ni dager (BUP) og fem dager siden forrige måned. Ventetidskravene er ikke nådd for noen av tjenesteområdene i januar.

Ventetid for ventende pasienter i foretaksgruppen inkludert de private ideelle sykehusene var 91 dager for alle tjenesteområder i januar. Ventetiden innen somatikk var 94 dager. Ventetiden innen VOP var 43 dager, BUP 33 dager og TSB 22 dager.

I januar var andel fristbrudd for pasienter som har fått helsehjelpen påstartet på ni prosent samlet for alle tjenesteområder i foretaksgruppen inkludert de private ideelle sykehusene. Det er noe lavere enn i desember. Andelen fristbrudd innen somatikk var ti prosent i januar, med en variasjon fra 0 prosent til 18 prosent. Andel fristbrudd i januar innen VOP, BUP og TSB var henholdsvis 3,5 prosent, 0,5 prosent og 1,1 prosent. Andel fristbrudd er dermed høyere sammenliknet med andel fristbrudd per januar 2023 og 2022, hvor andelene var henholdsvis sju prosent og fire prosent. Fristbruddene har medført kostnader på 14 millioner kroner i januar, det vil si en merkostnad i forhold til budsjett på cirka tre millioner kroner.

Det arbeides med å effektivisere driften av poliklinikker, noe som vil bidra til å redusere antall fristbrudd.

Andel kontakter innen planlagt tid var 86 prosent i januar. Andel avviste henvisninger innen VOP var i januar 34 prosent og innen BUP 18 prosent for foretaksgruppen inkludert de private ideelle sykehusene. Målet om en andel under 20 prosent nås denne måneden for BUP. For VOP har det vært en økning på fire prosentpoeng og for BUP har det vært en reduksjon på tre prosentpoeng sammenliknet med samme periode i 2023. Avvisningsrater varierer mellom de ulike helseforetakene og de private ideelle sykehusene. Sammenliknet med januar 2023 for VOP er andelen økt for syv helseforetak/sykehus, mens det har vært en reduksjon ved Sykehuset Innlandet HF, Sørlandet sykehus HF og Diakonhjemmet sykehus. Økningen kan blant annet sees i sammenheng med innføringen av felles henvisningsmottak og den økte henvisningsmengden som kommer til DPS.

Noen helseforetak rapporterer at en stor andel av pasientene som registreres som avvist, har fått et godt egnet behandlingstilbud i kommunen i dialog med pasient og henviser. Slike henvisninger blir likevel kodet som avvist. Helse Sør-Øst RHF arbeider fortsatt med temaet gjennom nye analyser og fortsatt dialog med helseforetakene. Dette for å forstå årsaker til variasjon og mulige tiltak for å redusere høy avvisningsandel, samt legge til rette for mer ensartet praksis.

Utskrivningsklare pasienter og korridorpasienter

Andel korridorpasienter innen somatikk var i foretaksgruppen inklusive de private ideelle sykehusene 2,6 prosent i januar. Dette er 0,8 prosentpoeng høyere enn i desember.

Data for utskrivningsklare pasienter vil bli rapportert fra Folkehelseinstituttet samlet for januar og februar medio mars.

Pakkeforløp kreft

Resultat for januar 2024 viser at 60 prosent av pakkeforløpene ble gjennomført innenfor standard forløpstid. Dette er en nedgang fra årsrapporteringen for 2023 som var 68 prosent. Det er utfordringer med å nå målene for enkelte kreftformer ved flere av helseforetakene. Spesielt gjelder dette pakkeforløp som går på tvers av helseforetakene.

Helse Sør-Øst RHF etablerer egen PowerBI-løsning for pakkeforløp kreft i samarbeid med helseforetakene. Dette vil bidra til en bedre oversikt for helseforetakene i deres forbedringsarbeid av pakkeforløp.

Styrke psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling

Grunnet overføring av ansvaret for den nasjonale rapporteringen fra Helsedirektoratet til Folkehelseinstituttet foreligger foreløpig ingen data for pasientforløp PHV/TSB.

Antall liggedøgn per januar er 17,3 prosent høyere innen VOP, men 14,8 prosent lavere innen BUP sammenlignet med samme periode i 2023. Innen VOP har Sykehuset Østfold HF en økning på 126 prosent sammenlignet med samme periode i 2023. Økningen påvirkes av utskrivning av en pasient som hadde vært innlagt i 13 år.

Antall polikliniske opphold per januar er redusert med 0,4 prosent innen VOP og 3,6 prosent innen BUP sammenlignet med samme periode i 2023.

Målet om å styrke PHV er dermed nådd kun innen antall liggedøgn innen VOP.

Aktivitet – ISF-poeng

Somatikk

Aktiviteten, målt i antall ISF-poeng (døgn, dag og poliklinikk) inklusive de private ideelle sykehusene, viser i januar et negativt budsjettavvik på 0,8 prosent. Høyest negativt budsjettavvik hittil i år er det ved Vestre Viken HF med 4,9 prosent. ISF-aktiviteten per januar for foretaksgruppen inklusive de private ideelle sykehusene er 1,1 prosent høyere enn aktiviteten i samme periode 2023.

Det negative budsjettavviket er per januar totalt inklusiv legemidler på 1 018 ISF-poeng, tilsvarende i overkant av 21 millioner kroner. Helseforetakene og de private ideelle sykehusene fortsetter med flere tiltak for å øke aktiviteten. Dette gjøres blant annet gjennom rekruttering, oppgavedeling på sengeposter for bedre ressursutnyttelse, oppfølging av «pasienter ikke møtt», økt bruk av digitale konsultasjoner for flere yrkesgrupper samt effektivisering på poliklinikk.

Psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling

Aktiviteten per januar viser et negativt budsjettavvik målt i antall ISF-poeng innen VOP på 8,0 prosent, innen BUP på 6,6 prosent og innen TSB på 6,4 prosent. Sammenlignet med per januar 2023 er det en reduksjon i antall ISF-poeng på 3,0 prosent samlet for PHV og TSB. Kun poliklinikk gir ISF innen psykisk helsevern og TSB.

Bemanningsutvikling

Foretaksgruppen har samlet sett et merforbruk i januar på 1 026 brutto månedsverk (1,5 prosent) målt mot budsjett. Avviket i januar er vesentlig lavere enn i desember. Flere helseforetak melder likevel at det fortsatt er krevende å rekruttere tilstrekkelig personell i tråd med aktivitetsveksten spesielt innen PHV.

Helse Sør-Øst RHF har i samarbeid med helseforetakene gjennomført en forsterket oppfølging av utviklingen innen bemanning og innleie gjennom 2023. I styremøtet 25. januar ba styret om at det i løpet av våren legges frem en plan for hvordan en kan stå sterkere i felleskapet mellom helseforetakene for å få bukt med de områdene som har langvarige innleieordninger. Tiltak vil diskuteres med helseforetakene i HR direktørmøtet og direktørmøtet før det legges frem for styret. Mange av helseforetakene har siste året hatt

en betydelig reduksjon i innleie. Det er særlig innleie av psykiatere som er en utfordring i alle regioner, inklusive særlig for noen av helseforetakene i Helse Sør-Øst, vist i timer i tabellen nedenfor. Andelen innleide av totalt antall psykiatere er særlig høy for Sykehuset Innlandet HF, Sykehuset Østfold HF og Sørlandet Sykehus HF.

Innleietimer 2023	Anestesi	Nevrologi	Psykiatri	Psykiatri overleger innleie antall	Psykiatri + BUP overleger antall mnd	Radiologoi	Øvrige leger
Akershus universitetssykehus HF	7 406	2 708	24 561	13	133		4 686
Oslo universitetssykehus HF	93	122	3 234			106	
Sykehuset i Vestfold HF			1 052				
Sykehuset Innlandet HF	1 767	1 763	39 387	20	84	3 426	7 712
Sykehuset Telemark HF			4 771			7 179	1 696
Sykehuset Østfold HF		53	20 342	10	76		1 861
Sørlandet sykehus HF	1 677	2 445	22 585	12	73	5 665	6 465
Vestre Viken HF	18		5 109			1 614	1 481
Helse Sør-Øst	10 961	7 091	121 041			17 990	23 901
Omregnet til månedsverk	6	4	62			9	12
Brutto månedsverk overleger i spesialiteten VOP	540	202	619			502	X
Brutto månedsverk overleger i spesialiteten BUP			91			502	X

Helseforetakene forsterker innsatsen for å beholde og rekruttere eget personell for sine faste bemanningsbehov. De må samtidig ha kontroll på hvor eventuell bemanningsvekst skjer, slik at de prioriterer innsats mot de områdene som skal ha planlagt vekst.

Sykefraværet i desember (siste registrerte måned) er fortsatt høyt med 9,9 prosent. Alle helseforetakene har iverksatt tiltak for å redusere fravær, og det jobbes systematisk med nærværarbeid inklusive særskilt oppfølging av enheter med høyt fravær og bistand fra HMS avdelingene for å tilrettelegge for enkeltansatte. I januar har bransjeprogrammet for IA som jobber med felles tiltak for alle helseforetak, hatt informasjonsmøter for ledergruppen i Helse Sør Øst RHF, alle direktører og HR-direktører i Helse Sør-Øst. Det er viktig med god lederforankring for å jobbe systematisk med tiltak som kan redusere sykefravær, uavhengig av akutte sykdomsbilder som influensa og korona.

Økonomi

Resultatutvikling

Foretaksgruppen hadde i januar et positivt resultat på 49 millioner kroner, med et tilhørende negativt budsjettavvik på 82 millioner kroner. Hovedårsaken til det negative budsjettavviket i januar er fortsatt høyere bemanning enn budsjettet, høyt sykefravær samt merforbruk av innleie og varekostnader. Utover dette er det en noe lavere aktivitet enn budsjettet. Driftssituasjonen i helseforetakene er fortsatt krevende ved starten av året.

De ulike tiltakene som er igangsatt for å bedre den økonomiske situasjonen, fortsetter inn i 2024 gjennom arbeid med bemanningsplanlegging og redusert bruk av innleie, tiltak for å redusere sykefraværet, øke aktiviteten, redusere ventetider og redusere antall fristbrudd. I tillegg jobbes det med blant annet oppgavedeling og digital hjemmeoppfølging.

Likviditet

Foretaksgruppen har per januar en likviditetsreserve på 16 146 millioner kroner. Dette er 1 639 millioner kroner høyere enn budsjett. De største avvikene er tidligere økning i driftskredittramme i Norges Bank på 1 662 millioner kroner og lavere investeringsnivå på 315 millioner kroner som begge gir et positivt avvik mot budsjett. Høyere arbeidskapitalbinding på 784 millioner kroner gir et negativt avvik mot budsjett.

Driftskredittrammen til Helse Sør-Øst RHF håndterer forskjellen mellom pensjonskostnad og premieinnbetaling. I foretaksmøtet 18. desember 2023 ble driftskredittrammen til Helse Sør-Øst RHF for 2024 utvidet med 3 323 millioner kroner, fra 12 266 millioner kroner til 15 589 millioner kroner. Justeringen av driftskreditten blir foretatt 1. februar og 1. august. Per januar er 11 569 millioner kroner av driftskredittrammen i Norges Bank trukket opp.

Likviditetsreserve for utgangen av 2024 estimeres per januar til 13 029 millioner kroner. Dette er 275 millioner kroner høyere enn budsjett. Lavere arbeidskapitalbinding gir et positivt avvik mot budsjett.

Investeringer

Foretaksgruppen har per januar investert for 1 001 millioner kroner. Dette er 315 millioner kroner lavere enn budsjett. Av budsjettavviket utgjør bygg og anlegg 132 millioner kroner, IKT 125 millioner kroner, og medisinsk teknisk utstyr 60 millioner kroner. Annet utgjør to millioner kroner høyere enn budsjett.

Sykehuspartner HF har investert 110 millioner kroner mindre enn budsjett. Av dette er 68 millioner kroner på grunn av lavere pådrag til delportefølje infrastruktur (DPI), sikker og stabil drift og utstyrsforvaltning og 42 millioner kroner på de regionale prosjektene som følge av endrede milepælsbetalinger og forsinkelser. IKT i store byggeprosjekter har et lavere pådrag enn budsjett per januar på 19 millioner kroner som skyldes forsinkelser i prosjekt nytt sykehus i Drammen. Det er i tillegg flere internt ansatte og færre leveranser enn budsjett på Radiumhospitalet.

Årsestimatet for investeringer er 14 785 millioner kroner. Dette er 20 millioner kroner høyere enn budsjett, og skyldes regional IKT-prosjektportefølje.

Sykehuspartner HF

Resultatet i Sykehuspartner HF er en million kroner lavere enn budsjettet per januar. Avtalekostnader er to millioner kroner høyere enn budsjett. Det er innarbeidet et overordnet omstillingsbehov på 170 millioner kroner i Sykehuspartner HF i 2024 som i hovedsak er knyttet til avtalekostnad. Sykehuspartner HF arbeider med tiltak for å realisere denne kostnadsreduksjonen.

Den gode driftsstabiliteten på kritiske IKT-løsninger fortsetter inn i 2024. Leveransepresisjonen måles fra og med januar 2024 på en annerledes måte enn tidligere. Indikatoren måles som gjennomsnitt av løpende tre siste måneder. Det er forventet en positiv utvikling av leveransepresisjonen basert på iverksatte tiltak gjennom 2023 i tillegg til bedre og mer realistisk planlegging av leveransetidspunkt.

Endelige tall for desember viser et sykefravær på 7,7 prosent. Fraværet forventes å fortsette å være på et høyt nivå grunnet sesongbasert luftveis- og influensasykdommer. Sykefraværet følges opp framover da det ligger noe over nivået på sammenliknbare virksomheter.

3 Administrerende direktørs anbefaling

Samlet ventetid for alle tjenesteområder viser en økning sammenlignet med ventetiden ved utgangen av 2023. Gjennomsnittlig ventetid ved utgangen av 2023 var 72 dager inkludert de private ideelle sykehusene. Per januar var gjennomsnittlig ventetid 74 dager. Andel fristbrudd går ned fra desember, men er fortsatt for høy, med stor variasjonen mellom helseforetakene. Dette er uheldig for pasientene og medfører kostnader for helseforetakene. Det er satt i verk tiltak for å effektivisere driften av poliklinikkene, og administrerende direktør følger opp helseforetakene og de private ideelle sykehusene særskilt på dette.

Resultatet per januar er positivt med 49,1 millioner kroner, med et negativt budsjettavvik på 82,5 millioner kroner. I januar måned er det en generell usikkerhet knyttet til starten på et nytt driftsår med tanke på inngangsfart og periodisering av budsjettet med innlagte effektiviseringstiltak. Det er derfor noe vanskelig å trekke slutninger vedrørende prognoser for året før det blir innrapportert flere perioder. Bemanningen er høyere enn budsjettet, og det er fortsatt for høy bruk av innleie selv om det har vært en forbedring gjennom andre halvår 2023. Driftssituasjonen er i sum krevende. Den underliggende driften medfører fortsatt store behov for omstilling.

Administrerende direktør anbefaler at styret tar virksomhetsrapport per januar 2024 til etterretning.

Trykte vedlegg:

- Virksomhetsrapport per januar 2024

Utrykte vedlegg:

- Ingen